

Expoziční scénár

Príloha KBU

Nariadenie EP a Rady 1907/2006 REACH

Článok 31ods.9

„Akékoľvek aktualizácie (*KBU*) po registrácii musia obsahovať registračné číslo.“

Článok 31ods.7

„Každý účastník dodávateľského reťazca, od ktorého sa vyžaduje správa o chemickej bezpečnosti ....., uvedie v prílohe ku karte bezpečnostných údajov pokrývajúcej identifikované spôsoby použitia príslušné expozičné scenáre (vrátane prípadných kategórií použitia a expozície) ....

Komunikácia v rámci dodávateľského reťazca – chemické látky

Dodávateľ musí:

postúpiť informácie prostredníctvom KBU a príp. jej prílohy – ES pozdĺž dodávateľského reťazca smerom dolu ak je látka

- klasifikovaná ako nebezpečná alebo
- PBT alebo
- SVHC
- Stanovené limity na pracovisku

Následný užívateľ musí:

postúpiť informácie pozdĺž dodávateľského Reťazca smerom hore o použití látok (identifikované použitie)

Nástroj na komunikáciu

rozšírená KBU

Hlavná časť KBU:

Obsahuje údaje o:

- informácie o identifikovanom použití (bod 1)
- klasifikácii a označovaní (bod 2)
- nebezpečných zložkách (bod 3)
- limitných hodnotách pre expozíciu (bod 8)
- fyzikálno- chemických vlastnostiach (bod 9)
- toxikologických vlastnostiach (bod 11)
- ekotoxikologických vlastnostiach (bod 12)
- všeobecných odporúčaníach pre bezpečné používanie (bod 4,5,6,7,8,10)

Rozšírená časť – expozičný scenár

Obsahuje údaje o:

- procesoch a činnostiach pri použití
CHL
- špecifických operačných podmienkach
- špecifických opatreniach na kontrolu
rizika
  - pre zamestnancov
  - pre životné prostredie

Kedy je možné očakávať rozšírenú KBU?

- Látka je registrovaná s úplným dossierom
- Výroba(dovoz): > 10 t/rok
- látka je klasifikovaná ako nebezpečná
- bolo vykonané hodnotenie expozície a charakterizácia rizika

Ak nie je splnená niektorá z týchto podmienok– expozičný scenár nie je požadovaný

Kedy KBU môže byť bez ES?

- látka je vyňatá z povinnosti registrácie
- látka ešte nie je registrovaná
- látka nie je nebezpečná
- látka je registrovaná ako medziprodukt
- látka je registrovaná v množstve < 10 t/rok
- SDS je poskytnutá na základe dobrovoľnosti

KBU pre suroviny

- ak je KBU revidovaná s doplnením klasifikácie podľa systému GHS - toto nie je rozšírená KBU
- ak obdržíte rozšírenú KBU s uvedeným **registračným číslom a s prílohou**, ktorá „sa podobá na expozičný scenár“ – overte, či je vaše použitie pokryté

Článok 39

Plnenie povinností následného užívateľa

1. Následní užívatelia sú povinní splniť požiadavky článku 37 najneskôr **do 12 mesiacov od získania registračného čísla**, ktoré im oznámia ich dodávateľia v karte bezpečnostných údajov.

Článok 37

- ❖ následný užívateľ **má právo upovedomiť o používaní** (*aspoň vo forme stručného opisu použitia*) **výrobcu, dovozcu** ktorý mu látku ...dodáva, s cieľom, aby sa **z použitia stalo identifikované použitie.**
- ❖ Následný užívateľ nemusí pripraviť správu o chemickej bezpečnosti ak uplatňuje expozičný scenár, ktorý obsahuje prinajmenšom podmienky opísané v expozičnom scenári, ktorý mu bol poskytnutý v karte bezpečnostných údajov

Povinnosť následných užívateľov

Identifikovať či v ES :

- je ich vlastné použitie pokryté v ES
- je pokryté predpokladané použitie v dodávateľskom reťazci smerom dolu
- sú pokryté aktuálne typy produktov
- sú pokryté predpokladané procesy
- sú pokryté podmienky použitia

Následní užívatelia majú:

- implementovať a komunikovať informácie o bezpečnosti
- implementovať opatrenia komunikované v rozšírenej KBU do vlastných postupov
- postúpiť ďalej bezpečnostné informácie vlastným odberateľom

**KBU je informatívny dokument.
Používanie v súlade s ES je záväzné!**

ak použitie/podmienky použitia nie sú pokryté v ES

- I. Požiadajte vášho dodávateľa aby **zahrnul vaše použitie do správy o chemickej bezpečnosti** a sprístupnil vám revidovaný ES (do 12 mesiacov)
- II. **Prispôbte** vaše aktivity a/alebo produkty **podmienkam**, ktoré sú popísané v ES (*zmena operačných podmienok a opatrenia na kontrolu rizika*)
- III. **Zmeňte dodávateľa**, ktorého ES pokrýva vaše použitie
- IV. **Spracujte vlastnú Správu o chemickej bezpečnosti** pre vaše špecifické použitie
- V. **Ukončite túto aktivitu**

Relevantné termíny pre následných užívateľov

1. Registrácia látky
2. Rozšírená KBU pre registrovanú látku
3. 12 mesiacov – implementácia podmienok použitia a opatrení na kontrolu rizika v súlade s KBU

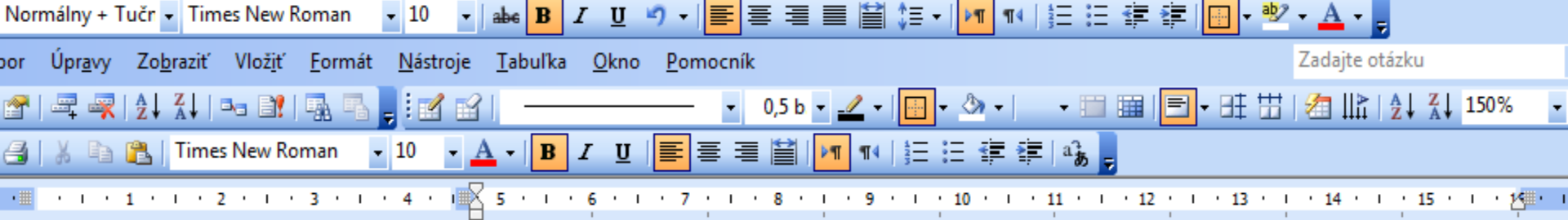
Ak podmienky nesúladia z ES:

1. Do 6 mesiacov – správa následného užívateľa na ECHA
2. Do 12 mesiacov – vlastná správa o chemickej bezpečnosti následného užívateľa

Tab. D.2-2 Štandardný formát konečného expozičného scenára na oboznámenie

1	Krátky nadpis pre expozičný scenár
2	Procesy a činnosti obsiahnuté v expozičnom scenári
Prevádzkové podmienky používania	
3.	Dĺžka trvania a frekvencia použitia <i>Určite pre zamestnancov, spotrebiteľov, životné prostredie (tam, kde je to dôležité)</i>
4.1	Fyzikálna forma látky alebo prípravku, pomer povrchu k objemu výrobkov <i>Plyn, kvapalina, prášok, granuly, pevné látky;</i> <i>Plocha povrchu na množstvo výrobku s obsahom látky (ak to prichádza do úvahy);</i>
4.2	Koncentrácia látky v prípravku alebo výrobku
4.3	Množstvo použité za čas alebo činnosť <i>Určite pre zamestnancov, spotrebiteľov, životné prostredie (tam, kde je to dôležité)</i>
5	Iné dôležité prevádzkové podmienky používania <i>Napríklad</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Teplota, pH, vstupná hodnota mechanickej energie;</i> • <i>kapacita prostredia, do ktorého sa dostáva (napr. prietok vody v kanalizácii/rieke; objem miestnosti x rýchlosť vetrania)</i> • <i>nosenie a opotrebenie vzhľadom na výrobky (ak to prichádza do úvahy); podmienky súvisiace so životnosťou výrobkov (ak to prichádza do úvahy)</i>
Opatrenia manažmentu rizík	

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>nosenie a opotrebenie zariadení na výrobky (ak to prichádza do úvahy); podmienky súvisiace so životnosťou výrobkov (ak to prichádza do úvahy)</i>
Opatrenia manažmentu rizík	
6.1	<p>Opatrenia manažmentu rizík súvisiace so zdravím ľudí (pracovníci alebo spotrebiteľia)</p> <p><i>Typ a účinnosť jednotlivých možností alebo kombinácie možností pre expozíciu, ktoré majú byť kvantifikované [možnosti, ktoré majú byť vyjadrené ako poučný návod]; určite pre perorálnu, inhalačnú a dermálnu cestu;</i></p>
6.2	<p>Opatrenia manažmentu rizík súvisiace so životným prostredím</p> <p><i>typ a účinnosť jednotlivých možností alebo kombinácie možností, ktoré majú byť vyčíslené [možnosti, ktoré majú byť vyjadrené ako poučný návod]; určite pre odpadovú vodu, odpadový plyn, ochranu pôdy;</i></p>
7	<p>Opatrenia na riadenie odpadu</p> <p>v rôznych životných cykloch látok (včítane prípravkov alebo výrobkov na konci životnosti);</p>
Informácie o odhadnutej expozícii a usmernenie pre DU	
8	<p>Odhad expozície a odkaz na jej zdroje</p> <p><i>Odhad expozície vyplývajúci z podmienok opísaných vyššie (body 3 - 7 a vlastnosti látok; vykonajte odvolanie na použitý nástroj posúdenia expozície, určite pre cesty expozície; určite pre pracovníkov, spotrebiteľov, životné prostredie)</i></p>
9	<p>Návod pre DU na zhodnotenie toho, či pracuje v rámci hraníc určených ES</p> <p><i>Návod na to, ako DU môže zhodnotiť, či pracuje v rámci podmienok určených v expozičnom scenári. Tento môže byť založený na súbore premenných (a vhodnom algoritme), ktoré spolu naznačujú kontrolu rizika, ale ktoré majú istú flexibilitu, čo sa týka príslušných hodnôt pre každú premennú. Poznámka: Budú to väčšinou konkrétne podmienky pre určitý typ produktu, tento odsek môže zahŕňať aj prepojenie na vhodný (napr. ľahko použiteľný) nástroj na výpočet.</i></p> <p><i>Tam, kde je to dôležité: Môžu tu byť rovnako zahrnuté aj iné metódy pre DU, aby mohol skontrolovať, či pracuje v rámci hraníc určených ES.</i></p>

1. IDENTIFIKÁCIA LÁTKY/ZMESI A SPOLOČNOSTI/PODNIKU

Identifikátor produktu

Chemický názov/Synonymá: benzín (ropný), hydrogénačne rafinovaný, ľahký

Obchodný názov: **Technický benzín**

CAS: 64742-49-0

EINECS/ELINCS: 265-151-9

Registračné číslo 01-2119475133-43

Identifikované použitia: zmesame a balenie/opätovné balenie (ES1)
rozpušťadlo farieb a lakov, produkcia lepidiel - profesionálne použitie(ES2)
chemické čistenie priemyselné použitie (ES3)
chemické čistenie profesionálne použitie (ES4)

Neodporúčané použitia: -

Výrobca:

PSC:

Obec/Mesto:

Štát:

Telefón/Fax:

ES1: Miešanie a balenie/opätovné balenie látok a zmesí	
Procesy a činnosti obsiahnuté v expozičnom scenári	
Deskripcia použitia	
Sektor použitia	3,10
Kategórie procesov	1, 2, 3, 4, 5, 8a, 8b, 9, 14, 15
Kategórie uvoľňovania do ŽP	2
Miešanie, balenie, opätovné balenie látok a zmesí v sargách alebo v kontinuálnom procese vrátane skladovania, prenosu materiálov, miešania, tabletovania, zahusťovania, peletizácie, extrúzie, udržiavania, vzorkovania a súvisiacich laboratórných aktivít.	
Prevádzkové podmienky používania a opatrenia manažmentu rizika	
Kontrola expozície zamestnancov	
Fyzikálna forma látky	kvapalina, tlak pár > 10 kPa
Koncentrácia látky v prípravku alebo výrobku	obsah látky v produkte do 100 %
Množstvo použité za čas alebo činnosť	denná expozícia do 8 hodín
Iné dôležité prevádzkové podmienky používania	predpokladá použitie nie viac ako 20°C nad teplotu okolia
Všeobecné opatrenia:	
Zabráňte priamemu kontaktu s produktom. Identifikujte potenciálne oblasti pre nepriamy a priamy kontakt s pokožkou. Za predpokladu kontaktu s rukami noste rukavice (v súlade s EN374). Znečistenie/rozliatie spôsobené produktom vyčistite čo najskôr. Kontaminovanú pokožku okamžite umyte. Uskutočnite základné školenie zamestnancov za účelom zabránenia/minimalizáciu expozície a upozomenia akýchkoľvek vplyvov na pokožku, ktoré môžu vzniknúť.	
Zabezpečte dôkladné vetranie na miestach vzniku emisií.	
Ná doby plňte na určenom mieste, ktoré je zabezpečené lokálnym odsávaním.	
Kontrola expozície na životné prostredie	
Charakteristika produktu	
Látka je charakteru UVCB, prevažne hydrofóbná.	
Používané množstvo	
Použitie v rámci regiónu (t/rok)	1,65 · 10 ⁷
Denná spotreba na osobu (t/osoba)	2,0 · 10 ⁴

Ak je použitie v ES pokryté

1. V KBU (bod 1) overiť identifikované použitie a súlad s použitím DU
2. Vybrať relevantný ES
3. Zabezpečiť ES v slovenskom jazyku
(§6 zákona 67/2010 – ES je súčasťou KBU)
4. Dešifrovať deskriptory použitia
5. Overiť súlad s vlastným použitím a podmienkami použitia

System deskriptorov

SU (sector of use) - **sektor použitia**

PC (product category) - **produktová kategória**

PROC (process category) -
kategória procesov

AC (article category) – **výrobná kategória**

+

ERC (environmental release category) –
kategória úniku do ŽP

**Usmernenia
k požiadavkám na informácie
a k hodnoteniu chemickej bezpečnosti
Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia**

Príloha R.12-1: Zoznam deskriptorov pre sektory použitia (SU)

Kľúčový deskriptor: Hlavné skupiny používateľov		
SU 3	Priemyselné použitia: Použitia látok ako takých alebo v prípravkoch* v priemyselných podnikoch	
SU 21	Spotrebiteľské použitia: Domácnosti (= široká verejnosť = spotrebiteľia)	
SU 22	Profesionálne použitia: Široká verejnosť (administratíva, vzdelávanie, zábava, služby, remeslá)	
Doplňujúci deskriptor: Sektory konečného použitia		Kódy NACE²¹
SU 1	Poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybolov	A
SU 2a	Baníctvo (okrem odvetví blízko pobrežia)	B
SU 2b	Odvetvia blízko pobrežia	B 6
SU 4	Výroba potravinárskych produktov	C 10,11
SU 5	Výroba textilu, kože, kožušín	C 13-15
SU 6a	Spracovanie dreva a výroba produktov z dreva	C 16
SU 6b	Výroba buničiny, papiera a produktov z papiera	C 17
SU 7	Tlač a reprodukcia nahrávaných médií	C 18
SU 8	Výroba veľkoobjemových chemických látok vo veľkom rozsahu (vrátane ropných produktov)	C 19.2 + 20.1
SU 9	Výroba čistých chemikálií	C 20.2-20.6
SU 10	Príprava [miešanie] prípravkov a/alebo ich prebaľovanie (okrem zliatin)	C 20.3-20.5
SU 11	Výroba produktov z gummy	C 22.1
SU 12	Výroba produktov z plastov vrátane zlučovania a konverzie	C 22.2
SU 13	Výroba iných nekovových minerálnych produktov, napr. omietok, cementu	C 23
SU 14	Výroba základných kovov vrátane zliatin	C 24
SU 15	Výroba montovaných kovových produktov okrem strojných zariadení a vybavenia	C 25
SU 16	Výroba počítačových, elektronických a optických produktov, elektrické vyhavenie	C 26-27

Príloha R.12-2.1: Zoznam deskriptorov pre kategóriu chemických produktov (PC)

Kategória chemických produktov (PC)		
	Kategória na opis trhových sektorov (na úrovni dodávok) týkajúca sa všetkých použití (pracovníkov aj spotrebiteľov)	Príklady a vysvetlivky
PC 1	Lepidlá, utesňovacie hmoty	
PC 2	Adsorbenty	
PC 3	Produkty na čistenie vzduchu	
PC 4	Nemrznúce a odmrazovacie produkty	
PC 7	Základné kovy a zliatiny	
PC 8	Biocídne produkty (napr. dezinfekčné prípravky, prípravky na kontrolu škodcov)	Kategória PC 35 by sa mala priradiť k dezinfekčným prípravkom, ktoré sa používajú ako zložka čistiacich prípravkov.
PC 9a	Nátery a farby, riedidlá, odstraňovače náterov	
PC 9b	Plnivá, tmely, omietky, modelárska hlina	
PC 9c	Farby na maľovanie prstom	
PC 11	Výbušniny	
PC 12	Hnojivá	
PC 13	Pohonné hmoty	
PC 14	Produkty na úpravu kovových povrchov vrátane galvanických a galvanotechnických produktov	Patria sem látky trvalo viazané na kovový povrch.
PC 15	Produkty na úpravu nekovových povrchov	Napríklad ošetrovanie stien pred natieraním.
PC 16	Kvapaliny prenášajúce teplo	
PC 17	Hydraulické kvapaliny	
PC 18	Atrament a tonery	
PC 19	Medziprodukt	

Príloha R.12-3: Zoznam deskriptorov pre kategórie procesov (PROC)

Kategórie procesov [PROC]		
	Kategórie procesov	Príklady a vysvetlivky
PROC 1	Použitie v uzavretom procese bez pravdepodobnosti expozície	Použitie látok v izolovanom systéme s vysokou integritou, kde existuje len malá možnosť na expozície, napr. odber vzoriek prebieha pomocou systémov s uzavretou slučkou.
PROC 2	Použitie v uzavretom nepretržitom procese s príležitostnou kontrolovanou expozíciou	Nepretržitý proces, ale s takou filozofiou návrhu, ktorá nie je zvlášť zameraná na maximálne zníženie emisií. Proces nemá vysokú integritu a vyskytuje sa príležitostná expozícia, napr. počas údržby, odberu vzoriek a poškodenia vybavenia.
PROC 3	Použitie v uzavretom procese spracovania v šaržiach – syntéza alebo príprava (formulácia)	Výroba chemikálie alebo príprava spracovania v šaržiach, kde hlavná manipulácia prebieha izolovaným spôsobom, napr. pomocou uzavretých presunov, kde však existuje istá možnosť na styk s chemikáliami, napr. pri odbere vzoriek.
PROC 4	Použitie v šaržiach a iné procesy (syntéza), kde je možnosť expozície	Použitie pri výrobe chemikálie v šaržiach, kde sa vyskytuje značná možnosť expozície, napr. počas plnenia, odberu vzoriek alebo vypúšťania materiálu a keď výroba je navrhnutá tak, že pravdepodobne dochádza k expozícii.
PROC 5	Miešanie alebo zostavovanie zmesí v procese spracovania v šaržiach pre prípravu (formuláciu) prípravkov* a výrobkov (viacstupňový a/alebo značný styk)	Použitie pri výrobe alebo príprave (formulácii) chemických produktov alebo výrobkov pomocou technológií spojených s miešaním alebo zostavovaním zmesí tuhých alebo kvapalných materiálov a kde proces prebieha v stupňoch a poskytuje možnosť pre značný kontakt v akomkoľvek stupni.

• **Ďakujem za pozornosť**